

İNSAN KALBİNE GELEN DÜŞÜNCELERDEN SORUMLU MUDUR? (4)

(...dünden devam)

Zaten kasıtsız, bilinçsiz yapılan işlerden insan hiç sorumlu olmaz, ne sevap alır, ne günah kazanır. Sorumlu eylemlerin temeli, gönül işi olan niyettir. *"Kulak, göz ve gönül, bunların hepsi yaptığı işten sorumludur."* (İsrâ: 36)

âyeti kulak ve göz ile birlikte kalbin de yapılan işlerden sorumlu olduğunu vurgulamaktadır. *"İnananlar içinde edepsizliğin yayılmasını isteyenler için dünyada da, âhirette de acı bir azâb vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz."*

(
Nûr: 19)

âyeti de çirkin sözlerin yayılmasını sevenlerin, dünyada ve âhirette acı azâba uğrayacaklarını bildiriyor ve Allah'ın, bu tür insanların gönüllerindeki niyeti, maksadı bildiğini vurguluyor. Çirkin sözleri, edepsizliği yaymayı sevmek, bir gönül işidir, düşüncedir. İşte kişinin gönlündeki bu düşünceyi bilen Allah, bu kararlı düşünce sahibini cezalandırır. Ama bu düşünce, kasıtsız, gelip geçici bir hâtıra, bir vesvese değil, eyleme dönüşecek bir karardır.

Hasılı insan, kalbine gelen düşüncelerle mücâdele edip onları atmaya çalışmalıdır. Bu çabasından ötürü de ayrıca sevap alır. Buhârî'de bulunan bir hadîse göre *"Bir kimse bir kötülük yapmak ister de onu yapmazsa (yani bu düşüncesini uygulamaz, içinden atarsa) ona bir iyilik yapmış gibi sevap yazılır."*

(Buhârî, Rikâk, 31) İnsan kalbine gelen vesveseleri sürmeğe çalışmazsa o düşünceler kalbi istîlâ edip sonunda insanı kötü işlere sürükler. Vücudu hareket ettiren ruhtur, düşüncedir.

Bundan dolayıdır ki Resûl-i Ekrem (s.a.v.):

"Dikkat edin; kalbde bir et parçası vardır ki o düzeldi mi bütün vücut düzelir, o bozuldu mu bütün vücut bozulur. Dikkat edin, o kalbdır!"

(Buhârî, İmân, 39; Müslim, Müsâkât 107; İbn Mâce, Fiten 14; Dârimî, Buyû, 1.) buyurulmuştur. Şairin dediği gibi

Âdemî dedikleri endişedir; Gayri Âdem üstühân-ü rîşedir.

Yani insan denilen varlık düşünceden ibarettir. Düşünce dışında kalan kısmı kemik ve tüyden ibarettir. İnsanı sorumlu kılan, kararlı düşünce ve niyettir.
